

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Transitie Diepe Ondergrond
t.a.v. **5.1.2.e**
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

verzonden per mail 13 juni 2025

Datum
10 juni 2025

Ons kenmerk

Uw brief
23 april 2025

Uw kenmerk
IV-61292

Onderwerp
reactie winningsplan Eesveen

Geachte heer/mevrouw,

Op 23 april 2025 ontvingen wij uw verzoek tot het uitbrengen van een advies over het geactualiseerd winningsplan Eesveen. Dit geactualiseerde winningsplan is door Vermilion Energy Netherlands BV (Vermilion) op 6 februari 2024 bij u ingediend samen met een nieuwe versie 3.1 van het winningsplan op 13 augustus 2024.

De reden voor dit geactualiseerde winningsplan is dat Vermilion de gaswinning in Eesveen wil uitbreiden door meer gas te winnen uit het Eesveen-veld. Hiervoor worden twee bestaande winningen (ESV-01 en ESV-02) verlengd vanuit de bestaande putten. Daarnaast worden vanaf de bestaande locatie aan De Wulpen in Eesveen twee deellocaties "Eesveen-North" en "Eesveen Pop-Up" met mogelijk vier putten aangeboord.

Vermilion verwacht tot en met 2041 nog maximaal 1346 miljoen Nm³ aardgas te kunnen winnen bovenop de 542 miljoen Nm³ aardgas die zij tot nu toe (eind 2024) al produceerde. Op 28 mei 2025 is aan direct betrokken overheden door uw ministerie en Vermilion een toelichting gegeven op dit voornemen. Wij zijn in de gelegenheid gesteld om voor 15 juni 2025 een advies te geven.

Algemeen/ communicatie

Ook in dit dossier wordt wederom (te) laat in het proces gecommuniceerd over de plannen van Vermilion. Dit geldt zowel voor uw ministerie als voor Vermilion zelf. In de mondelinge toelichting is dit genoemd en er wordt verwezen naar een inloopavond als het ontwerp instemmingsbesluit er ligt. Wij gaan hiermee niet akkoord en adviseren u, net zoals bij het gaswindossier VDW, een communicatieplan op te stellen of te verlangen van Vermilion. In zijn algemeenheid verzoeken wij u nogmaals tijdig te communiceren over plannen in de regio. Dat geldt zowel naar overheden als naar de omgeving. In dat communicatieplan kan ook worden ingegaan op welke wijze de omgeving voor, tijdens en na de boring en tijdens de winning betrokken wordt en blijft bij deze ontwikkeling. Een jaarlijks verslag van communicatie kan hierbij een hulpmiddel zijn. Wij adviseren u dringend dit als voorwaarde op te nemen.

Inhoud

In uw adviesvraag geeft u aan dat u een winningsplan nieuwe versie 3.1 van 13 augustus 2024 heeft ontvangen. In de reactie van SodM en TNO wordt verwezen naar versie 3.1 van 19 juli 2024. Het lijkt er op dat SodM en TNO hebben gereageerd op een verouderde versie maar wellicht is de versie van 13 augustus 2024 aangepast naar aanleiding van de adviezen van TNO en SodM. Verder op het advies van SodM wordt een versie van september 2024 (blz. 10) genoemd. Dit is verwarrend. Wij verzoeken u hier aandacht aan te besteden bij uw overweging.

Boring en resultaten

SodM adviseert om de resultaten van de boringen te delen. Wij sluiten hierbij aan in zoverre dat wij adviseren om direct na het delen van de resultaten ook de adviseurs hiervan op de hoogte te stellen. Op deze manier worden wij tijdig geïnformeerd over de resultaten en het eventueel aanpassen van het winningsplan. Totdat er dan een definitief instemmingsbesluit is, welke in werking is getreden, zou er tot die tijd geen gas gewonnen mogen worden uit deze nieuwe putten.

Bodemdaling

De verwachte bodemdaling wordt bij (nieuwe) winningsplannen op max. 7 cm gezet. Daarmee lijkt op voorhand een ruime(re) marge genomen te worden mede als gevolg van naburige gasvelden en mogelijk nieuwe velden waaronder VDW. Hierdoor lijkt afgezien te worden van een onderzoek naar cumulatieve bodemdaling en de effecten hiervan in de regio.

Er wordt geadviseerd om binnen zes maanden na instemming een omschrijving te geven van de cumulatieve bodemdaling van de gaswinning in de regio rondom Eesveen. Net zoals bij andere winningen (Wapse, VDW, De Wijk etc) dringen wij er bij u op aan om **vooraf** aan de eventuele instemming over deze nieuwe winning of wijzigingen onderzoek te doen naar cumulatieve bodemdaling.

SodM stelt voor een voorschrift op te nemen om in contact te treden met het waterschap en de lokale overheden voor meer inzicht in de cumulatieve gevolgen van de historische, toekomstige en totale bodemdaling. Daarnaast is het aan te raden dat monitoring van het effect van de bodemdaling op de natuurgebieden door een ecooloog wordt bijgehouden. Wij sluiten ons hierbij aan en adviseren om het voorgestelde voorschrift, zoals verwoordt in het advies van SodM over te nemen.

Onze voorkeur gaat uit naar een onderzoek uit te laten voeren **vooraf** aan uw mogelijke instemmingsbesluit.

Sodm adviseert dat Vermilion binnen zes maanden na instemming contact opneemt met het waterschap over de mogelijke gevolgen van de bodemdaling voor het watersysteem. In onze beleving is dat te laat in het proces en zouden de gevolgen van deze voorgenomen uitbreiding **vooraf** afgestemd **moeten** worden met het waterschap. In de rapporten van Royal Haskoning, opgesteld in opdracht van Vermilion, wordt een eenzijdige belichting (vanuit de kant van Vermilion) gegeven van effecten op de waterhuishouding. Bij VDW is door zowel de waterschappen als de lagere overheden aangedrongen op vroegtijdige afstemming dus voorafgaand aan besluitvorming. Het waterbodemsysteem zou (nog) meer sturend en leidend moeten zijn bij (ruimtelijke) ontwikkelingen zowel bij de boven- als ondergrond. Voorspellingen over

13 juni 2025

3 / 4

bodemdaling komen soms niet uit, zoals bijvoorbeeld bij de winning in Vinkega, maar dan is het feitelijk al te laat. Door de maximale toegestane bodemdaling bij gaswinning in cm's op te rekken wordt de marge telkens groter. Wij adviseren u met klem contact tussen Vermilion en het waterschap niet af te laten hangen van een op te nemen voorwaarde bij uw eventuele instemming maar net zoals u vooraf advies vraagt aan SodM en TNO en Mijnraad ook vooraf een (technisch) advies vraagt bij het waterschap.

Bodemtrilling

Er is bij de seismische risico-analyse niet gekeken naar de afzonderlijke bodemlagen. Het winnen van gas uit verschillende lagen en de mogelijke effecten daarvan zouden in onze beleving wel onderzocht moeten worden. Wij adviseren u hier nader onderzoek te laten doen en het winningsplan hierop aan te laten passen voordat u uw mogelijke instemming verleent.

Ondergrond/zuurbehandeling

In het advies van SodM lezen wij dat de winning aanvankelijk zal gaan plaatsvinden door natuurlijke stroming. Mogelijk zal later compressie nodig blijken. Behalve mogelijk zuurstimulatiebehandelingen zal geen extra reservoirstimulatie plaatsvinden. Voor ons is niet duidelijk wat hier mee bedoeld wordt en dat wordt pas duidelijk op het moment het gas gewonnen wordt. Het is van belang voor zowel de overheden als de omgeving te weten wat er dan precies gaat gebeuren, hoe lang en via welke vergunningen dit loopt. Goede informatie over het proces en mogelijke activiteiten is ook een onderdeel van ontzorgen.

Omgevingsvergunningen/natuur

Nieuwe boringen en uitbreiding gaswinning brengt extra stikstof met zich mee. In de notitie van Royal Haskoning wordt weliswaar ingegaan op "natuur" maar dat gaat meer over bodemdaling en waterhuishouding. Het onderdeel stikstof ontbreekt in de onderbouwing. Wij adviseren u de onderbouwing aan te laten vullen met het onderdeel stikstof en een conclusie.

In het winningsplan wordt gerefereerd aan mogelijke omgevingsvergunningen. Het gaat dan om een omgevingsvergunning milieu en mogelijk natuuractiviteit. Niet duidelijk is hoe en of deze gelijk opgaan met het mogelijke instemmingsbesluit en of hiervoor een MER-procedure nodig is.

Unesco

De Eesveen-velden liggen in de nabijheid van het UNESCO Werelderfgoed Koloniën van Weldadigheid. Uit het winningsplan blijkt niet dat hier rekening mee is gehouden. Wij adviseren u een analyse te laten uitvoeren welke effecten uitbreiding van gaswinning Eesveen heeft op het Werelderfgoed. Daarnaast adviseren wij de Maatschappij van Weldadigheid tijdig te betrekken bij dit winningsplan.

Lusten en lasten

Net zoals bij eerdere adviezen en reacties over gaswinning in de gemeente en de regio benadrukken wij dat wij voorafgaand aan (nieuwe) winningen een voorstel zouden willen zien op welke wijze een lusten en lastenverdeling plaatsvindt. De minister heeft dit meerdere malen toegezegd. Nu het kabinet demissionair is, wordt een voorstel daartoe naar verwachting weer op de lange baan geschoven. In de tussentijd gaat de gaswinning onverminderd door en heeft de omgeving het nakijken. Wij adviseren u te overwegen om een vorm van bijvoorbeeld een gebiedsfonds of een aanzet daartoe op te zetten voor de regio zodat onze inwoners kunnen zien dat er concreet gewerkt

13 juni 2025

4 / 4

wordt aan ontzorging en het niet blijft bij beloftes op papier. Wij adviseren u hierover in gesprek te gaan met betrokken gemeenten Westerveld en Steenwijkerland.

Conclusie

Wij zien graag op korte termijn een communicatieplan waarin duidelijk wordt hoe en op welke wijze de omgeving op de hoogte gesteld wordt en geïnformeerd blijft over deze voorgenomen ontwikkeling. Naast deze communicatie naar de omgeving, verzoeken wij u deze voorgenomen uitbreiding van Eesveen op korte termijn zowel ambtelijk als bestuurlijk te bespreken met betrokken gemeenten en het waterschap. Dit kan eventueel gekoppeld worden aan VDW waar een ambtelijk en bestuurlijk overleg al loopt.

Tot slot adviseren wij u met klem meer randvoorwaarden op te nemen met als speerpunt ontzorgen van de omgeving. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Deze brief komt uit een geautomatiseerd systeem en is daarom niet ondertekend.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

5.1.2.e

secretaris

5.1.2.e

burgemeester